

derfor Klager over Skrivemaaden, Stilen og om det skadelige i de samlede Udtalelser om de fattige Kvinders Kaar. De intelligente Kvinder, som kunde skrive, vilde ikke skrive i et Blad, hvor en Tjenestepige skrev, i alt Fald ikke under Navn. De dannede Kvinder kunde ikke eller vilde ikke forstaa, at det var dem, der væsenlig burde yde deres Bidrag til at fremme hele Kvindesagen. Der-til kom, at alt Arbejde ved Bladet var gratis; det frister ikke mange.

Efter 1½ Aars Forløb viste det sig imidlertid, at, økonomisk set, kunde Bladet ikke bære sig, da en Administration, hvor der tillige skal agiteres og sendes gratis Blade om til alle Verdens Hjørner, ikke kan gøres uden betydelig Udgift. Hidtil havde afdøde Fru Anna Nielsen været gratis Ekspeditor, men det var umuligt for et Menneske, der havde sit Hus at passe. Det bestemtes da, at Bladet maatte gaa ind.

Det viste sig imidlertid, at Bladet havde vundet mange Venner rundt om i Landet, og man mente, at Bladet kunde rejses paa Aktier, hvorved mange kunde yde deres Bidrag, og Arbejdet ved Bladet betales. Bladet gik saa over til et Konsortium, hvoraf især to Mænd, d'Hrr. Veksellerer Lamm og Grosserer Hans Hansen ofrede en ikke ubetydelig Sum Penge. Konsortiet mente, det var heldigere, at Bladet hed *Kvindebladet* „Hvad vi vil“ i Stedet for „Hvad vi vil“ alene, og at de forskellige Mottoer slettedes for ikke at forarge de svage Sjæle. Derfor kunde Indholdet være lige skarpt. Fru Astrid Christensen tog aktiv Del i Agitationen og skaffede alene i sin Kreds i en Haandevending sine 100 ny Abonnenter, og Fru Sofie Horten traadte til som fast Medarbejder gratis. Ved at betale de indsendte Artikler, mente man, at de ærede skrivende Damer vilde være en stor Støtte. Der kom ogsaa en Del farveløse æstetiske Artikler, som ikke vakte Forargelse, men som heller ingen brød sig om, og Bladet sank betydeligt i værdifuldt Indhold. Da de arbejdende Kvinder saa, at Programmet blev slettet, og der kom æstetiske Artikler, hvoraf en Del laa højere, end de kunde forstaa, saa faldt de fra som Fluor og vilde ikke holde Bladet.

Konsortiet havde lovet at bære Udgifterne et Aar og derpaa at fratræde, hvis Forsøget ikke lykkedes. Kvindelig Fremskridtsforening, som tidligere havde været Ud giver, tog atter Bladet paa sin Samvittighed, og gennem private Medlemmers Pengebidrag vedblev det at udgaa.

Redaktøren havde atter faaet fri Hænder, Arbejdet var igen gratis, og Ordet frit i Bladet.

Nu skete der imidlertid en Begivenhed i Kvindebevægelsen, som influerede paa Bladet. Ni Kvindeforeninger gik sammen, ikke for at frafalde deres særlige Opgave, men for i alle store Sager ud ad til at træde samlede op. De kaldte sig „de samlede Kvindeforeninger“. Da Kvindelig Fremskridtsforening var en af disse, fandt man det naturligt, at Bladet blev udgivet af „De samlede Kvindeforeninger“. Man troede nu Bladet sikret, det havde faaet en videre Mark — Bladet udsendtes til alle Verdens Kanter og fik ogsaa en temmelig stor Udbredelse. Men Kvinderne har den slemme Vane at laane Blade i Stedet for at holde dem. Deraf kan et Blad ikke leve, thi selv om Redaktøren og

Medarbejderne gør deres Arbejde gratis, saa er Trykning og Administration en kostbar Historie.

Men et maa siges, at der er ikke mange Blade, der læses mere grundigt, thi der findes næppe en Trykfejl i Bladet, uden der indløber uartige Breve til Redaktøren, ikke at tale om harmfulde Skrivelser over de stærke Udtalelser, der kan findes deri.

„De samlede Kvindeforeninger“ opløstes imidlertid ved Misforstaaelse forrige Vinter, og Bladet faldt da tilbage i Aktionærernes Hænder. Under alle disse forskellige Vekslinger har jeg stadig staaet som den ansvarshavende Redaktør, og har disse 7 Aar end været fulde af utrolig meget Bryderi og mange Overfald fra forskellig Side, saa kan jeg dog sige, Glæden har været større. — Sikkerheden i min Tro paa Kvindesagens Berettigelse har gjort mig mit Arbejde let og fornøjeligt, og naar jeg nu ved dette Kvartalskifte nedlægger min Pen som Redaktør af Kvindebladet, er det mit Haab, at alle de mange, der har set med milde Øjne paa min Virksomhed og givet mig de opmuntrende Ord, naar Misforstaaelsen væltede over Bladet fra de Kvinder selv, for hvem jeg arbejdede, at alle disse vil modtage mit lille Forberedelsesarbejde som et Grundlag for noget større og bedre. Mit Arbejde har kun væsenligt været det at grave dybt, det er derfor mit Haab, at der kan bygges højt, naar de rigtig store Bygmestre blandt Kvinderne vil give Møde.

Mange er de gode Navne, som har lagt Skuldre til i disse syv Aar baade i By og paa Land, og hvem jeg skylder stor Tak for trofast Samarbejde. Jeg kan ikke nævne dem alle, men vi har et fælles Haab, at vort Arbejde ikke har været forgæves.

Johanne Meyer.

## Svigmødre.

Af K. og H.

De fleste kommer ved det Ord, vi har valgt til Overskrift, maaské snarest til at tænke paa „Fliegende Blätter“ eller andre Vittighedsblade, hvor det synes at være en udtømmelig Guldgrube. Man kunde derfor finde det mindre vel overlagt at ville behandle dette Æmne her. Men i Virkeligheden hører det med god Ret hjemme her. En tysk Forfatter (en Mand) har i sin Tid fremhævet, at disse idelige hjerteløse Svigmødre-Vittigheder er et Tegn paa, hvor uægte den Ærbødighed i de fleste Tilfælde maa være, som saa iøjefaldende lægges for Dagen overfor Kvinderne — eller rettere overfor *Damerne*; thi en fattig Tjenestepige eller en Arbejders Hustru, som gennem lange Aar med sine Hænders Slid trofast har kæmpet for sine Børns Opdragelse, kan snarere vente sig Haan og Fornærmelser end Ærbødighed fra de samme Modeherrer Side, der mest ivrigt gør den fine Frøken deres Opvartning. Vi er fuldstændig enige med den tyske Forfatter og betragter Myten om Svigmødrenes Umedgørlighed som en af de ubegrundede Fornærmelser mod Kvinden, der desværre i saa stort Tal faar Lov til at ytres og bringes rundt i vort Samfund, uden at den offentlige Mening med Eftertryk vender sig derimod. Over for denne Betragtning vil man ind-

vende, at det ikke blot er Svigersønnerne, der fører Klage over deres Svigmødre, men ogsaa Svigerdøtrene. Et Eksempel paa dette sidste foreligger i den litaviske Folkedigtning. Det litaviske Folk, hvis nationale Skæbne er saa ublid, ejer ikke blot et Sprog, der i sin nuværende Form, som det klinger den Dag i Dag fra Bøndernes Læber, næsten kan kappes i Ælde med Sanskrit, men besidder tillige en interessant Folkepoesi, som for en væsenlig Del frembringes af Kvinderne. Denne Poesi er af lyrisk Art, naiv som enhver Folkepoesi, men behersket af en ejendommelig fin og inderlig Tone. En ydre Ejendommelighed er den idelige Brug af kædende Formindselsesord. Her finder man nu, hvor den unge Kvinde udtaler sin Sorg over at forlade Hjemmet, regelmæssige Klager over Svigermøderen, medens Svigerinderne roses, og Kærligheden til den Elskede faar et smukt Udtryk: „Vi kom kørende til Gaarden, til lille Svigermøders Port; jeg fik Øje paa min Ulykke ved Svigermøders Port. — Min Broder skal komme ud og drage sin Sabel og dræbe min Ulykke ved Svigermøders Port. — Min Broder kom ud og drog sin Sabel og huggede isønder Portens Fjæl, kun ikke min Ulykke.“ „Jeg har fundet saa rare Svigerinder, jeg har faaet saa gram en Svigermoder“. „Ak, hvem skal varme mine Fødder og smaa Hænder? Hvem skal sige mig Kærligheds Ord? — Din Svigermoder skal varme dine Fødder og smaa Hænder; din Elskede skal tale Kærligheds Ord. — Naar Svigermoder varmer, græder jeg bittært; naar min Elskede taler, faar mit Hjerte Ro.“ — Disse Udbrud beror ikke udelukkende paa specielt litaviske Bondeforhold. Men Skylden ligger ikke hos Svigmødrene, den maa søges i Kvindens underordnede Stilling i Forhold til Manden. Naar Hustruen er Mandens underordnede, ligger det saa overordenlig nær for Mandens Moder at ville overføre paa Forholdet til Svigerdatteren den Myndighed, som Sønnen indenfor visse Grænser ikke nægter hende; det kommer da til en idelig Indblanding i Ting, som Hustruen selv burde være Herre over, en Indblanding, der maaské er allermost uholdelig, naar den angaar Smaating. Og netop den Kvinde, der selv har maattet lyde sin Mand, vil være allermost tilbøjelig til at kræve Lydighed af Svigerdatteren. Hustruens underordnede Stilling er ligeledes den virkelige Grund til Svigersønnernes Klage. Hustruens Lydighedspligt gør, at hendes Forhold til Manden selv i de bedste Tilfælde let bliver en hemmelig Krig om Magten. Hun har ingen Ret og kan ingen Ret erhverve, men derimod kan hun nok vinde Magt. Denne Kamp om Magten virker i mange Henseender demoraliserende; den indeholder en Fare for Sandhed og Ærlighed, forhindrer Fortrolighed (to krigførende Magter viser ikke hinanden Fortrolighed) og bringer Manden til bevidst eller ubevidst at betragte Hustruens Moder som hendes Forbundsfele imod ham. Hvis Forholdet mellem Hustruen og Manden derimod beroede paa en bestemt formuleret og garanteret Ligeberettigelse, saa vilde alle disse Ulemper bortfalde, og Manden vilde vilkaarligt se med venlige Øjne paa sin Svigermoder; thi hendes Ønske om sin Datters Lykke kan umuligt modarbejde Datterens Kærlighed til ham. — Den væsenligste Grund til det daarlige Lov, Svigmødrene uforskyldt